

Pedagogisk handledning till Dalateaterns uppsättning av

Flickan, mamman och soporna

En pjäs av Erik Uddenberg efter en bok av Suzanne Osten
i regi av Lisa Hugoson

Bild: Olle Ferner

Av Susanne Trolleberg, dramapedagog Dalateatern 2020
med handledning av Malin Byman

Innehållsförteckning

Till studiecirkel och skolor	3
Till vuxna	3
Att bemöta ett barns tankar	3
Viktigt förhållningssätt om ett barn reagerar/berättar!	4
Citat från Dialogen i Falun	4
Förhållningssätt i dramaarbetet	4
Instruktion till ledare inför dramaarbetet	5
<i>OBS VIKTIGT!</i>	5
.....	5
<i>Förbered dramaarbetet</i>	5
<i>Prata om teater</i>	5
Övningar att göra innan eller efter föreställningen	6
<i>Till skolor - Läs upp denna text för barnen</i>	6
<i>Gissa känslan! – En statyövning för skolor</i>	6
<i>Hemligheter</i>	7
<i>Ja/Nej/Kanske</i>	7
<i>Hur kan det kännas att ha en hemlighet?</i>	8
Övningar att göra efter föreställningen av <i>Flickan, mamman & soporna</i>	9
<i>Minnas</i>	9
<i>Minnas två och två</i>	9
<i>Heta stolen</i>	10
<i>Linje 1 – 6</i>	11
<i>Tre val - övning</i>	13
<i>Övning för skolor: Ti drömde om sommarlov i Dalarna. Hur ser dina drömmar ut?</i>	14
<i>Gör en Moodboard!</i>	14
Tips på länkar för barn och vuxna som vill veta mer	14
Boktips till barn i mellanstadiet som rör temat	15
Fördjupning i temat för vuxna	15
Socialförvaltningens mottagningsenhet	16
Kontaktlista för socialförvaltningen i Dalarna	16

Till studiecirkel och skolor

Handledningen vänder sig till lärare med sin klass, samt studiecirkel i Dalarna som skall se pjäsen *Flickan, mamman och soporna*. Den ger förslag på övningar som får igång reflektioner kring temat i föreställningen.

I kapitlet: *Övningar att göra innan eller efter föreställningen* - kan man börja med att arbeta med PDF-filen som går att hitta via länken under *Prata om teater*, längre ned.

Därefter kommer övningar kring känslor och hemligheter, vilket leder in på temat i pjäsen.

I kapitlet: *Efter föreställningen av Flickan, mamman och soporna* - finns material för efterarbete som kan göras efter teaterföreställningen.

Däremellan möter studiecirkel eller skola oss på scen i samband med föreställningen i ett möte med dramapedagog och skådespelare.

Oavsett om det är en grupp vuxna eller barn är övningarna förhoppningsvis ett startskott till intressanta samtal. Det finns inga rätt eller fel. Det finns många olika sätt att tolka en föreställning.

Cirkelledare eller pedagog avgör vilka övningar som passar bäst för sin grupp.

Till vuxna

Flickan, mamman och soporna är en berättelse om familjehemligheter, psykisk ohälsa, skam, utanförskap och kärlek. Om fantasi, hopp, bundsförvanter, lojalitet och om att som barn behöva vara förälder till sin förälder. Pjäsen väcker tankar om hemligheter som vi alla bär på.

Att bemöta ett barns tankar

Temat i föreställningen kan sätta igång många tankar och känslor för barn och vuxna. Föreställningen väcker frågor om barn i utsatthet och psykisk ohälsa i familjer och hos barn, men den kan också ge hopp till de barn som kan känna igen sig på olika sätt, och öppna upp för möjligheten att våga prata med någon eller be om hjälp.

Vi värnar om att publiken ska lämna oss med känsla av hopp. Därför får alla även ta del av ett dramapedagogiskt arbete direkt efter föreställningen.

Viktigt förhållningssätt om ett barn reagerar/berättar!

Lyssna, låt barnet berätta i sin takt utan att "intervjua" barnet.

Ställ öppna frågor och be barnet beskriva: "Vill du berätta vad som hände?"

Spegla och bekräfta genom att upprepa det barnet sagt och fråga om du förstått det rätt.

Berätta varför du ställer dina frågor - att du gör det för att ta reda på hur du kan hjälpa barnet.

Ge beröm och säg att barnet är modigt som berättar. Tacka för att du fått lyssna.

(Hämtat från BRIS)

Är du lärare har du anmälningsplikt men även övriga vuxna bör lämna orosanmälan om de upptäcker att ett barn far illa. I slutet av handledningen finns kontaktuppgifter till Socialtjänst i Dalarna.

Citat från Dialogen i Falun

Socialtjänstens öppenvård.

Vi har vänt oss till Dialogen i Falun, som gett oss information om var man vänder sig och hur man kan få rådgivning eller hjälp. Mer av den informationen finns på sidan 16.

Här är några citat och förhållningssätt hämtade från Dialogen, som är bra att ha med sig och säga till barn som berättar om en svår situation hemma:

Det är inte ditt fel

Du kan inte bota

Det är tillåtet att prata om problemet

Du har rätt att ha det bra

Du är inte ensam

Förhållningssätt i dramaarbetet

Reflektionerna kan också få vara tysta. Övningarna bygger till viss del på att ta ställning till olika påståenden, men det är alltid valfritt hur mycket man vill dela med sig av sina tankar. Syftet är att få deltagarna att reflektera och utbyta tankar, inte att diskutera.

Instruktion till ledare inför dramaarbetet

OBS VIKTIGT!

Det är viktigt att betona för deltagare att det inte finns rätt eller fel svar. Alla får sina egna bilder och tankar utifrån upplevelsen. Om en deltagare kommer in på psykisk ohälsa och kanske börjar prata nedsättande kring det, kan ledaren neutralisera det, genom att prata om psykisk ohälsa som något som många av oss kan ha eller få, av olika anledningar. Det kan påverka oss på många olika sätt och det finns hjälp att få för den som eventuellt mår dåligt eller lever nära någon som mår dåligt. Ingen människa rår för hur den mår. Oavsett, är vi alla värda att bli lyssnade på samt få den hjälp och det stöd vi behöver, för att må bra.

Vuxna behöver förhindra att det ges utrymme att skoja och prata nedsättande om personer med psykisk ohälsa. Istället för att tysta de som gör det, bör vuxna bidra till att ge en större bild, för att öka förståelsen, normalisera och förhoppningsvis ge någon mod att våga berätta om sin situation.

Förbered dramaarbetet

- Ha bra med golvutrymme.
- Skjut undan bord och stolar men ha stolar tillgängliga för en ring eller smågrupper.
- Är det en studiecirkel - tänk på att hålla avstånd! Övningarna är möjliga att göra med avstånd till varandra.
- Se till att ha en Whiteboardtavla eller liknande för vissa övningar i handledningen.
- Tips! Bjud in kuratorn till att vara med under passet.

Prata om teater

Gå först igenom den bifogade PDF-filen som finns under *Prata om teater* på denna länk: <https://dalateatern.se/wp-content/uploads/2019/01/Prata-om-teater.pdf>

Där finns roliga övningar och praktisk information som förbereder för teaterbesöket.

Övningar att göra innan eller efter föreställningen

Några av dessa övningar förbereder för det vi kommer att prata om direkt efter föreställningen. Det går dock bra att göra dem vid ett senare tillfälle också.

Till skolor - Läs upp denna text för barnen

"Ibland tänker jag så här: Att i ett helt vanligt gulrappat hus på en lugn gata, så har en Främmande Makt slagit sig ner. En, nej Två Demoner." /Flickan

Ti är en helt vanlig flicka. Det är viktigt att alla tror att hon är en helt vanlig flicka – för att ingen ska förstå att hon inte har en helt vanlig mamma. Ti vet att mamma måste leta efter saker, samla, ta hem och sortera allt hon hittar. För det har herr Polter och herr Geist bestämt. Ti är orolig för att någon ska få reda på hennes hemlighet. Samtidigt längtar hon efter att någon ska se. Kanske ser fröken, grannen, eller pappan hon aldrig träffat och inte känner. Om det blir för svårt med mamma och alla soporna, kommer någon att komma och rädda henne då? Får man önska sig en annan mamma? Fast man älskar den man har.

Gissa känslan! – En statyövning för skolor

Övningen kan träna deltagarna i att bli mer medvetna om känslor, genom att testa att sätta sig in i dem och prata om dem.

- Förbered innan genom att skriva ned olika känslor eller känslotillstånd på lappar.
- Exempel: Ilska, glädje, sorg, stress, oro, lugn, trötthet - lika många känslor som grupper.
- Dela in i smågrupper på 2 - 4 personer, beroende på hur många det är.
- Varje grupp får en lapp med en känsla de ska visa.
- Gruppen som visar, ställer sig med ryggen mot resten av deltagarna.
- Ledaren räknar till tre, gruppen vänder sig om, fryser till i känslan och står kvar som en staty.
- De andra deltagarna gissar känslan.
- Det är bra att ha handuppräckning för att fördela ordet.
- Gruppen står kvar som staty tills någon sagt känslan som stod på lappen.
- När de kommit på känslan, fråga gruppen:
  - Vad tror ni att statyerna tänker?
- Tacka gruppen som har visat innan det är dags för nästa grupp!

Alternativ:

Istället för att skriva känslolappar som gruppen visar, ställ frågan till gruppen:

- Vilka känslor finns det?

Deltagarna säger de känslor de kommer på och ledaren skriver upp på tavlan.

I en senare övning: *Hur kan det kännas att ha en hemlighet?* - ta inspiration från känslorden som redan skrivits upp.

Hemligheter

Temat i pjäsen handlar bland annat om hemligheter som vi bär på. En del kan kännas bra att ha, en del kan kännas jobbiga att bära på.

Ja/Nej/Kanske

Övningen syftar till att få deltagarna att tänka efter och ta ställning. Den kan även väcka reflektioner, som de har användning av i övningar längre fram.

- Ställ ut tre stolar i mitten av rummet som representerar *Ja, Nej, Kanske*.
- Läs påståendena nedan. Be gruppen placera sig vid den stol som stämmer mest överens med hur de känner eller tänker just nu.
- Det är okej att ändra åsikt och byta plats, under övningens gång. Ingen kommenterar någon annans val.
- Efter varje påstående - fråga deltagarna om de vill dela med sig av sina tankar och berätta om sitt val av plats. Ledaren kan välja vilka punkter som skall lyftas.

Påståenden

- Alla har hemligheter.
- Hemligheter är viktiga.
- Hemligheter kan få mig att må bra.
- Hemligheter kan få mig att må dåligt.
- Det är lätt att hålla en hemlighet.
- Har man lovat att hålla en hemlighet måste man hålla den.
- Har man lovat att hålla en hemlighet måste man hålla den oavsett om man mår dåligt av den.
- Det är ok att ha hemligheter för sina bästa vänner.
- Det är ok att ha hemligheter för sina föräldrar.
- Det går att välja vilka hemligheter man vill ha.

Alternativ 1: Gör övningen helt i tystnad.

Alternativ 2: Sitt på stolar, blunda eller placera er med ryggarna mot varandra.

Sträck upp händerna = Ja / Händerna i knät = Nej / Armar i kors över bröstet = Kanske

Hur kan det kännas att ha en hemlighet?

Övningen kan träna deltagare att bli mer medvetna om hur hemligheter kan påverka oss.

- Deltagarna skriver ned en känsla som man kan känna, när man bär på en hemlighet. Om någon vill beskriva en känsla med fler ord går det också bra.
- En känsla per lapp.
- Samla in lapparna och läs upp en lapp åt gången för deltagarna.
- Skriv upp orden på tavlan.
- Kommer fler idéer upp på känslor efteråt går det bra att lägga till dem också.

Följdfrågor

- Varför håller vi vissa saker hemliga och andra inte?
- När är det viktigt att berätta en hemlighet?
- Är det viktigt att berätta en hemlighet om hemligheten får mig att må dåligt?
- För vem kan jag berätta om jag har en hemlighet jag mår dåligt av?

Fler frågor att reflektera kring

- Vad är det för skillnad på vuxna och barn?
- Vad är det viktigaste en förälder/vårdnadshavare ska göra för sitt barn?
- När kan ett barn behöva hjälpa sin/sina föräldrar? Och med vad?
- Studiecirkel-fråga: Finns det tillfällen då ett barn kan bli förälder till sin förälder? Kom gärna med exempel!
- Till skolan: Har ni koll på vem som är kurator hos er? Vad gör en kurator?

Övningar att göra efter föreställningen av *Flickan, mamman & soporna*

Se Instruktion till ledare inför dramaarbetet på s.5.

Minnas

Genom en guidad minnestur kan det bli lättare att minnas vad de har varit med om, och förlänga upplevelsen av teaterbesöket.

- Alla sitter i ring, blundar och tänker tillbaka på teaterupplevelsen.
- Ledaren läser upp frågorna nedan för deltagarna:
  - Vad möttes ni av när ni klev in genom ytterdörren?
  - Hur såg det ut inne vid entrén?
  - Vilka människor såg ni som jobbade på Dalateatern?
  - Hur var det att kliva in i teatersalongen?
  - Vad var den första känslan ni fick? Var det en lugn känsla, en stökig känsla, eller någon annan slags känsla?
  - Hur såg det ut? - Vilka saker fanns där, färger?
  - Var det varmt eller kallt? Vad hörde ni för ljud?
- Gör en runda: Alla säger en sinnesupplevelse som de minns av syn, lukt, hörsel eller känsel. Eller en annan känsla de fick.

Minnas två och två

Övningen kan få deltagarna att tänka tillbaka och verbalisera något de minns. Att höra andras upplevelser kan förhoppningsvis ge en mer nyanserad bild av pjäsen än om man håller alla tankar inom sig.

- Ledaren ber deltagarna tänka tillbaka på en händelse i pjäsen som de minns tydligt och sedan prata två och två eller tre och tre.
- Öppna därefter upp samtalet i helgrupp med frågorna som stöd.

Frågor att ställa i samtalet om scenerna:

- Vad hände i scenen?
- Vad hade rollen/rollerna för känsla här?
- Vad fick du för känsla av att se den scenen?
- Är det någon som känner något annat?
- Var det något som var otydligt, som ni inte förstod?

Heta stolen

Övningen tränar deltagarna att snabbt ta ställning till något.

- Alla sätter sig i ring.
- Läs upp dessa påståenden nedan. De som håller med byter plats eller gör en rörelse.
- Avstånds-anpassad: Istället för att byta plats kan deltagarna hålla upp armarna eller göra en annan rörelse som de kommer på gemensamt. Som vuxen kan man även i vissa frågor tänka utifrån när man var barn.
- Ledaren kan också välja några, lägga till eller byta ut påståenden så länge det är kopplat till temat i pjäsen.

Börja med två testpåståenden

- Glass är gott.
- Musik gör mig glad.

Påståenden

- Mamman och Ti har det mysigt tillsammans.
- Barn ska ta hand om sina föräldrar/ vårdnadshavare.
- Det är viktigt att barn hjälper till hemma
- Det är viktigt att ha roligt.
- Ti känner sig orolig för sin mamma.
- Ti vill skydda sin mamma.
- Vuxna borde lyssna mer på barnen.
- Det är svårt att säga till när en vuxen gjort fel. / **För studiecirkelarna:** Det är svårt att säga till hur en annan förälder ska agera.
- Mamman måste lyssna på Polter & Geist.
- Det är lätt att stå upp för sig själv.
- Ti tycker det är fint hemma hos Fru Vinell
- Det är viktigt att känna sig lugn och trygg i sitt hem.
- Det är viktigt att lyda sin förälder/vårdnadshavare.
- Ti skäms över sin mamma.
- Vuxna kan vara pinsamma.
- Det är svårt att berätta en jobbig hemlighet.
- Det är skönt efteråt, när man berättat om något jobbigt.

Linje 1 – 6

Övningen kan träna oss i att förstå andras perspektiv och få mer insikt om oss själva.

- Skriv siffrorna 1, 2, 3, 4, 5, 6 på varsitt papper och placera dem i linje på golvet med en, till ett par meters avstånd mellan varje papper.
- Håller man med påståendet som siffran 6 står för till 100%, ställer man sig där. Håller man med siffran 1 till 100% ställer man sig där. Siffrorna 2,3,4,5 är graderna emellan.
- Påminn att det finns inga rätt eller fel! Det kan vara positivt och negativt med båda sidorna.
- Deltagare som står närmast varandra får prata 2 och 2 om varför de ställt sig där.
- När alla pratat i par, be dem beskriva några av sina tankar i storgrupp, om de vill.
- Gå igenom tillsammans vad som är positivt/negativt med varje sida.
- Skola: Eleverna svarar utifrån vad de tycker just nu.
- Studiecirkel: Det går att göra två omgångar. Första omgången kan deltagarna tänka utifrån vad de svarat när de var 11 år, den andra gången är var de står idag.

Testpåstående

1-----2-----3-----4-----5-----6
Sommaren är bäst! Vinter är bäst!

- **Läs detta innan nästa påstående:**

”Vad tycker du om? Vi tycker om normala saker. Vi tycker om rena kläder. Och så tycker vi om att äta korb och fara på picknick på söndag och att åka till IKEA.”

Från pojken, som Ti möter i pjäsen.

Påstående

1-----2-----3-----4-----5-----6
Det är viktigt att vara sig själv. Det är viktigt att vara som alla andra.

Följdfrågor

Skola och studiecirkel:

- Vad är positivt och negativt med varje sida?
- Vad skulle hända om alla var likadana?
- Kommer övriga följdfrågor upp, lägg till!

- **Läs detta innan nästa påstående för deltagarna:**

- Vid ett tillfälle i pjäsen skriver Ti ”hjälp” på ett löv och slänger det i vattnet, med förhoppningen att det kanske når Vattenkonungen.

Påstående

1-----2-----3-----4-----5-----6
Det är lätt att be om hjälp. Det är svårt att be om hjälp.

Följdfrågor

Skola och studiecirkel:

- När kan det vara lätt/svårt att be om hjälp?
  - Kommer övriga följdfrågor upp, lägg till!

Studiecirkel:

- Hur tänkte du som 11-åring? Hur har det förändrats?

Påstående

1-----2-----3-----4-----5-----6
Det är viktigast att ta hand om sig själv. Det är viktigast att ta hand om andra.

Följdfrågor

Studiecirkel och skola:

- Vad är positivt och negativt med varje sida?
- När är det viktigt att ta hand om sig själv och när är det viktigt att ta hand om andra?
- Hur kan det bli om man alltid tänker på andra och aldrig på sig själv, eller tvärtom?

Tre val - övning

En värderingsövning som kan öva deltagarna i att ta ställning och reflektera kring hur man kan agera och varför, samt höra olika perspektiv.

- Ledaren väljer ut tre hörn i rummet som får varsin siffra.
- Deltagarna placerar sig i hörnet som har påståendet de håller med om just nu.
- Om det blir svårt att hålla avstånd: Byt ut de tre hörnen till siffror ni håller upp på 1 till 3. Tycker du som nr 1 håller du upp ett pekfinger osv.
- Be deltagarna prata ihop sig om varför de ställt sig där de står.
- När de pratat ett par minuter får varje grupp berätta sina tankar.
- Blir detta svårt för att de kommer för nära, sitt kvar i helgrupp och låt de som valt 1 säga sina tankar och fortsätt fram till och med de som valt 3.
- Efter att alla delat med sig av tankar, öppna upp för övriga reflektioner då vem som helst kan säga något de vill lägga till eller fråga.

Fråga till skola: Jag får veta att en kompis eller klasskamrat inte har det bra hemma. Vad är det första jag gör?

Fråga till studiecirkel: Jag får veta att ett barn i min närhet inte har det bra hemma. Vad är det första jag gör?

1. Frågar kompis/barnet hur den har det hemma.
2. Skola: Berättar för min lärare eller en annan vuxen.
- Studiecirkel: Gör en orosanmälan till Socialtjänsten.
3. Annat val.

Är du pedagog?

Efter att de sagt sina tankar, påminn att barnen alltid kan komma och prata med en lärare, kurator eller annan vuxen om de har frågor, eller vill berätta något.

Mer om orosanmälan

Läs under rubriken: *Socialförvaltningens mottagningsenhet* längre ned, om vad det innebär att göra en orosanmälan som vuxen och om anonymitet.

Övning för skolor: Ti drömde om sommarlov i Dalarna. Hur ser dina drömmar ut?

Gör en Mood board!

En övning i att tänka framåt och hoppfullt. Ett kreativt sätt att visualisera sina drömmar på. Kanske det sätter igång tankar om hur man vill nå dit!

- Deltagarna samlar in gamla tidningar, klipper ut bilder de tycker om - bilder som får dem att känna sig, lugna, trygga och glada.
- De kanske hittar en bild på något de tycker om att göra eller drömmer om att göra i framtiden. Det går också bra att rita dit det.
- De klistrar sedan upp bilderna på ett varsitt stort vitt papper.
- Det går också att ge som hemläxa, att ta med sig olika tidningar hemifrån till skolan, eller lokalen för cirkeln.
- Mood boardsen kan sättas upp hemma, eller i klassrummet om alla vill det.
- Deltagarna kan berätta sina tankar om bilderna om de vill. Lämna det valfritt!

Viktigt att poängtera! Det enda viktiga är att tavlan innehåller bilder som betyder mycket för dem och inte *hur* den ser ut.

Tips på länkar för barn och vuxna som vill veta mer

<https://www.bris.se> - BRIS Barnens rätt i samhället

<https://www.bris.se/for-vuxna-om-barn/vanliga-amnen/utsatta-situationer/om-ett-barn-far-illa/>

<https://www.raddabarnen.se/> - Rädda Barnen

<https://www.anhoriga.se/nkaplay/barn-som-anhorig/filmer-fran-andra-aktorer/victors-bok/> - Victors bok - korta filmer om barn som är anhöriga.

<https://www.jagvillveta.se> - Riktat sig till barn som varit med om brott

<http://kuling.nu/> - En informationssida och mötesplats för dig som har en förälder som mår dåligt. Här finns chattrum, forum, lättläst info med mera.

<https://kollpasoc.se/> - Här finns samlad information om Socialtjänsten för barn och unga. Man kan läsa om vad de gör, på vilket sätt man kan få hjälp och hur man kommer i kontakt med dem i sin kommun.

Boktips till barn i mellanstadiet som rör temat

Klaras hemlighet, Christina Wahldén
Gudarna vaknar, Maz Evans
Från och med nu, Katja Timgren
Spetälskesjukhuset, Camilla Lagerqvist
Du är bäst, Sara Kadefors
Det ordnar sig, det ordnar sig, Eva Edberg
Markus mittemellan, Katarina Kieri
Avgång 9:42 till nya livet, Sara Kadefors
Svart glas, Maud Mangold
Slottet av is, Janina Kastevik
Jag ger det ett år, Ida Berner
Fri att våga, Bente Bratlund
Slumpens bok, Åsa Lind
Pia Perssons handbok i överlevnad, Charlotte Hage

Fördjupning i temat för vuxna

Intervju med Suzanne Osten

[Suzanne Osten: "Lite krossat porslin är inte farligt" - Malou Efter tio \(TV4\)](#)

Artikel av Suzanne Osten i Expressen

https://www.expressen.se/kultur/jag-var-barn-till-en-psykotisk-mamma/?fbclid=IwAR3Ysy8-ijZA7w_8VKKwn0S6nP-QysZEEbYMCNU7TZQDtXBOg8VzGdOl9JQ

Schizofreniförbundet

<https://schizofreniforbundet.se/>

Nationellt kompetenscentrum anhöriga - Barn som anhöriga

<http://www.anhoriga.se/anhorigomraden/barn-som-anhoriga/fakta-om-barn-somanhoriga/>

Nordisk psykiatrisk tidskrift

[https://portal.research.lu.se/portal/sv/journals/nordisk-psykiatrisk-tidsskrift\(3fe4c6e8-09ee-46c9-9239-c0994940617f\)/publications.html](https://portal.research.lu.se/portal/sv/journals/nordisk-psykiatrisk-tidsskrift(3fe4c6e8-09ee-46c9-9239-c0994940617f)/publications.html)

SR Kropp & själ - avsnitt om att höra röster

<https://sverigesradio.se/avsnitt/1298471>

Bok: Karin Alexandersson - Upptäckt och stöd, om barn till föräldrar med missbruksproblem

<https://www.bokus.com/bok/9789144132679/upptackt-och-stod-om-barn-till-foraldrar-med-missbruksproblem/>

Rapport: Barn till föräldrar som har kontakt med vuxenpsykiatri – Hur har de det?

<http://anhoriga.se/Global/St%C3%B6d%20och%20kunskap/Publicerat/Rapporter%20Barn%20som%20anh%C3%B6riga/BSA%20rapport%202020-1.pdf>

Podcast om medberoende:

<https://www.medberoendepodden.se/arjagmedberoende>

Socialförvaltningens mottagningsenhet

Hit kan man vända sig för rådgivning. Det räcker med att ha en känsla av att något inte står rätt till. Lärare har anmälningsplikt och vuxna bör göra en orosanmälan vid misstanke om att ett barn far illa. Som privatperson är rekommendationerna att lämna in orosanmälan som anonym. Se mer information i länkarna nedan. Det finns också information om hur du som förälder eller vårdnadshavare kan söka stöd.

Kontaktlista för socialförvaltningen i Dalarna

Avesta: 0226 – 64 53 44

<https://avesta.se/stod-och-omsorg/familj-barn-och-ungdom/>

Borlänge: 0243 - 74000

<https://www.borlange.se/omsorg-och-hjalp/familj-barn-och-ungdom/misstanke-om-barn-som-far-illa>

Falun: 023 - 83000

<https://www.falun.se/stod--omsorg/familj-barn-och-ungdom/misstanke-om-barn-som-far-illa-.html>

Gagnef: 0241 – 151 00

<https://www.gagnef.se/stoed-omsorg-och-vaard/anmaelan-om-barn-som-far-illa/>

Hedemora: 0225-340 44

https://www.hedemora.se/stod--omsorg/barn-ungdom-och-familj_1613

Leksand: 0247-801 83

<https://www.leksand.se/medborgare/omsorg-och-hjalp/familj-barn-och-ungdom/misstanke-om-barn-som-far-illa/>

Ludvika: 0240 – 860 00

<https://www.ludvika.se/omsorg-och-hjalp/familj-barn-och-ungdom/stod-till-familj-barn-och-ungdom>

Malung 0280 – 181 00

<https://malungsalen.se/stodochomsorg/familjbarnungdom/barnochungavartvanderjagmig/misstankeombarnsomfarilla.4.1a4e4f4413f7b9c9870167b.html>

Mora: 0250 – 264 00

<https://morakommun.se/stod-och-omsorg/familj-barn-och-unga/misstanke-om-barn-som-far-illa.html>

Orsa: 0250 - 55 23 50

<https://www.orsa.se/stod-och-omsorg/familj-barn-och-unga/stod-till-familj-barn-och-unga/anmala-oro-for-barn-och-unga.html>

Rättvik: 0248-702 20

<https://www.rattvik.se/omsorg-och-hjalp/familj-barn-och-ungdom/misstanke-barn-som-far-illa.html>

Smedjebacken: 0240-66 02 93

<https://www.smedjebacken.se/omsorgstod/familjbarnochungdom/barnsomfarilla.4.13ae2dd1259638d31880005941.htm>

Säter: 0225 – 55 165

<https://www.sater.se/stod-omsorg/barn-familj-och-ungdom/oro-for-barn/>

Vansbro: 0281 - 750 45

<https://www.vansbro.se/stod-och-omsorg/stod-till-familj-barn-och-ungdom/misstanke-om-barn-som-far-illa.html>

Älvdalen: 0251 – 313 00

<https://www.alvdalen.se/stod-och-omsorg/familj-barn-och-unga/misstanke-om-barn-som-far-illa.html>

DALATEATERN

www.dalateatern.se

